

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Subotica, CSÜTÖRTÖK, 1923 november 15.

312. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt

TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt

Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Lelbach-palota)

Az állampolgárság

Egymásután szállingóznak vissza a belügyminisztériumból azok a kérvények, melyeket az állampolgárság elnyerése érdekében nyújtottak be a tiz-tizenöt év óta a Vajdaságban lakók ezrei. Az állampolgárságról szóló törvény még nem készült el, a magyar állampolgárságról szóló törvényt pedig érthető okokból nem alkalmazták. Ilyen körülmények között pedig az új állampolgárságról szóló törvény megalkotásáig egyedül a trianoni szerződés rendelkezései s az eljáró és döntésre hivatott tisztviselők jóindulata határoznak az állampolgárságot folyamodók státusának legfőbb kérdésében.

Nyilvánvaló, hogy ez az állapot csak ideiglenes lehet s sürgetve kiált a törvényes rendezés után. A trianoni szerződésnek anynyi monumentális feladatot kellett megoldani, annyi kimagasló jelentőségű kérdést kellett megválaszolni, hogy sem idő, sem energia nem maradhatott a részletek pepecselő munkájához, melynek hatását előre és akkor végig sem lehetett gondolni. Csehslóvákiában már elintéződött ez a nagyjelentőségű kérdés; alig pár napja annak, hogy ismertté vált az állampolgárság megszerzéséről szóló törvényjavaslat Romániában is, mely valóban liberálisan oldja meg a problémát, amikor mindenkinek megadja a román állampolgárságot, aki a békeszerződés életbelépése idején Romániának állandó lakosa volt.

Az SHS. királyságban még kérik a törvényes rendezés, pedig nyilvánvaló, hogy enélkül a jogi konszolidáció nem lehet tökéletes. Amíg az itt élő állampolgárok tízezeinek állampolgársága nem kétségtelen, míg Mohamed koporsójaként két államhatalom között kell lebegniük, amíg nem lehetnek tökéletesen és megváltoztathatatlannul biztosak abban, hogy itt maradhatnak, ahová család s egzisztenciális kapcsolódásaik kötik őket s ahol akarnak is maradni, addig nem születik meg bennük az a biztonságérzés, ami nélkül a konszolidáció csak fikció.

Rendkívüli érdekek fűződnek ennek a kérdésnek gyors és emberséges megoldásához. Gondoljuk csak el, azok a volt köztisztviselők, akik 30-40 év óta az SHS. királyság mai területén élnek s akik csak azért nem szerették meg a községi illetőséget, mert annak külön dokumentálására mint köztisztviselőknek nem volt szükségük, most nem kapnak nyugdíjat, nem kapnak végleges letelepülési engedélyt, mert kétségesnek minősítik állampolgar-

ságukat. Kereskedők, iparosok, gazdák, akik már tiz-tizenöt éve itt élnek, itt dolgoznak, akiknek itt a köz szempontjából is értékes vállalatuk, üzleti telepük van, akik másoknak munkát adnak, a kincstárnak adót fizetnek s a fogyasztók szükségleteit kielégítik, még mindig kétségben vannak állampolgárságuk felől.

Ha nincs még törvény s ha a békeszerződés igazi könnyítéseket nem adott, legalább a döntésre hivatottak méltányossága töltené ki azt az űrt, amit a jogi szabályozás elmaradása okozott. Mődjukban áll az állampolgárságot megadni azoknak, akik 1910 után szereztek az SHS. királyság területén községi illetőséget. Mi lehet abban a *raison*, hogy megtagad-

ják ezeknek a kéréseknek teljesítését? Miért tagadják meg azoktól az állampolgárságot, akiknek itt községi illetőségük van, akik itt akarnak maradni s optáltak is az SHS. királyság állampolgárságáért? Ha Románia megadhatja az állampolgárságot azoknak, akik a békeszerződés életbelépése napján, tehát 1920 nyarán román területen éltek, az SHS. királyság sem tagadhatja azt meg azoktól, akik a békeszerződés életbelépése előtt már községi illetőséget szereztek. S ha a törvény nem lesz kiméletlen, ne legyenek azok a hatósági intézkedések sem, melyek a törvény meghozataláig ebben az államra és egyénre nézve egyként rendkívül jelentős kérdésben döntenek.

Ujabb hírek Pasic visszavonulásáról

A tartományi beosztás végrehajtása miatt végleg meghiusult a radikális-kerikális megegyezés

Beogradból jelentik: Pasic miniszterelnök betegsége újabb tápot adott a miniszterelnök visszavonulásáról szóló híreknek. Politikai körökben mind komolyabban beszélnek arról, hogy a miniszterelnök átakarja adni a radikális párt vezetését más politikusként és ennek következtében az egész belpolitikában nagy változások várhatók. A kombinációk szerint elsősorban Jovanovic Ljuba jöhetne számításba, mint a jövő miniszterelnöke, aki azonban szintén megbetegedett és két nap óta fekszik. A házelnök azonban betegsége alatt is több politikussal tárgyalt lakásán. A radikális párt körében cáfolják a miniszterelnök visszavonulásáról szóló híreket. A jelek is azt mutatják, hogy egyelőre nincs komolyabb alapjuk ezeknek a híreszteléseknek, mert még abban az esetben is, ha a miniszterelnök valóban vissza is vonulna a közügyektől, a radikális párt parlamenti helyzete nem változnék úgy meg, hogy kénytelen lenne más politikai irányra áttérni.

Pribicevics Szvetozár a horvát kérdéstről

Politikai körökben meglehetősen feltűnést keltett Pribicevics Szvetozárnak a Beogradski Novosti szerda esti számában a horvátországi helyzetről megjelent nyilatkozata. Pribicevics Szvetozár, aki most tért vissza Beogradba horvátországi utjáról, részletesen ismerteti az ottani helyzetet.

Nyilatkozatában rámutat arra, hogy az utépítési robotmunka bevezetése igen erős agitációs anyagot jelent Beograd ellen, nemcsak Horvátországban, ahol a feudalizmus megszüntetése óta nem létezik robotmunka, hanem Boszniában

is, ahol 1910-ben Burián megszüntette a robotmunkát. A szeparatisták számára jó agitációs eszköz a pálinkafogyasztási adó egyenletlensége is. Pribicevics szerint Szerbia és Montegro továbbra sem fizet pálinkaadót és így különbséget tesznek az ország különböző részei között. A horvátokat sérelmek érték a legutóbbi tábornoki kinevezéseknél s a katonatisztek nyugdíjazásánál is. A Radicspárti mozgalmakról kijelenti Pribicevics, hogy Radicsék a horvát tömegek előtt úgy tüntetik fel a helyzetet, hogy Radicsnak Londonban nagy sikerei vannak. Magatartásukon egyébként semmi változás sem észlelhető. A horvát blokk várja Radics hazatérését és mivel jelenleg tiszta szerb kormánnyal állnak szemben a legközelebbi választásoknál azaz a jelszóval fognak agitálni, hogy ha Beogradban csak a szerbek kormányoznak, akkor Zagrebban a horvátoknak kell uralkodniuk.

A klerikálisok

a tartományi felosztás ellen

Azok a tárgyalások, amelyeket a kormány a tartományok felosztásának végrehajtása kérdésében folytat, nagy elégedetlenséget keltett a federalista pártok körében. Különösen a klerikálisok igyekeznek minden erejükkel megakadályozni a kormány szándékát. A párt Beogradban tartózkodó legtekintélyesebb tagja, Hohnyec képviselő az újságíróknak kijelentette, hogy az egész párt és a szlovén, horvát nép fei van háborodva a kormány határozata miatt. Biztosítottak bennünket — mondotta — hogy a kormány nem fogja végrehajtani a tartományi felosztást. Nem értem semmiképpen, hogy miért szüntetik meg a jelenlegi tarto-

mányi kormányzóságokat, amikor ezek nélkül a közigazgatás nem funkcionálhat. A Pasic-kormány — fejezte be nyilatkozatát Hohnyec — ezzel végleg meghiusította a klerikális-radikális megegyezést.

Kormánybiztost neveznek ki Zagrebba

A tartományi beosztás végrehajtásával kapcsolatban politikai körökben az a hír terjedt el, hogy a kormány újabb intézkedésre is készül Zagrebba kormánybiztost akarnak kinevezni, aki közigazgatási ügyekben harmadfokú felelősségi fórum lesz. Ezenkívül Zagrebban az összes gazdasági természetű ügyekre miniszteri kirendeltségeket nyitnak. Arra nézve még nincs döntés, hogy a kormánybiztost a miniszterelnök, vagy a belügyminiszter nevezi ki. Ha a belügyminiszter hatáskörébe fog ez tartozni, akkor a kormánybiztos egyenrangú lenne a többi miniszteri kirendeltség vezetőjével, ha pedig a miniszterelnök nevezi ki, akkor fölöttük állana. Ilyenformán kormányféle alakulna Zagrebba, amely minden közigazgatási kérdésben harmad fórumként szerepelne.

Zsombolya ügye

Zsombolya átadásáról a Novi List szerda esti számának vezércikkében éles támadást intéz a kormány ellen és rámutat arra, hogy Románia újból gyarapodott területileg a S. H. S. királyság rovására. A lap ezzel kapcsolatban felveti azt a kérdést, hogy az alkotmány szerint jogában áll-e a kormánynak a parlament hozzájárulása nélkül az ország területének bármelyik részéről lemondani.

Egy másik cikkben ugyanez a lap statisztikai adatokat közöl Zsombolyáról és kiemeli a város gazdag iparát és kulturintézményeit. Hangsúlyozza a Novi List, hogy a bányászati németek teljesen lojálisak az állammal szemben.

A jugoszláv képviselők Lengyelországban

Varsóból jelentik: A S. H. S. királyság parlamentjének delegációja hétfőn érkezett meg Varsóba, ahol tiszteletükre a lengyel parlamentben diszebedet rendeztek. A banketten Rataj, a lengyel parlament elnöke beszédet tartott, amelyen párhuzamot vont a szerbek, horvátok és szlovének, valamint a lengyelok fájdalmas története között. Majd rátért a két ország közös gazdasági érdekeinek tárgyalására és bejelentette, hogy a lengyel parlament másnap fogja ratifikálni a lengyel-jugoszláv kereskedelmi szerződést.

Bakics Ljuba, a parlament alelnöke, a S. H. S. delegáció vezetője válaszában Lengyelország és a S. H. S. királyság függetlenségi küzdelmei között vont párhuzamot.

György király hajlandó elhagyni Görögországot

A republikánusok a köztársaság azonnali kikiáltását követelik

Athéni jelentések szerint a köztársasági pártnak a dinasztia ellen megindított akciója egyre komolyabbá válik. A köztársasági mozgalom vezetői államesinyre is késznek a forradalmi kormány ellen, ha az nem járul hozzá a népszavazáshoz. Pangalos és Condilis tábornokok több ezer főnyi kréti csapatot szállított Athénbe, Hadzszikirikosz admirális pedig a görög flotta legnagyobb részét Pyraeus és Phaleron környékén koncentrált, amely haderő teljesen elegendő az államcsíny végrehajtására. Plastiras ezredes, forradalmi főnök, aki nagyon népszerű a katonaság körében, most arra törekszik, hogy Condilis tábornokot terveről lebeszélje. Condilis kész is volna a megegyezésre, azonban Pangalos tábornok hajthatatlanul azt követeli, hogy a köztársaságot a választások előtt proklamálják.

Azt hiszik, hogy ha Plastirasnak nem sikerül Condilist engedékenységre bírni, akkor kénytelen lesz Condilis, Pangalos és Hadzszikirikosz letartóztatását elrendelni.

A királyság és köztársaság kérdésének megvitatása végett egyébként Olaniosz tábornok, szalonikiai hadseregparancsnok, Venizelosz bizalmi embere, a múlt héten Szalonikibe utazott. Hir szerint Venizelosz kijelentette, hogy nem akar beavatkozni Görögország belső ügyeibe és az alkotmány kérdését alkotmányos uton kell megoldani. Olaniosz tábornok Venizelosz irásbeli nyilatkozatával már utban van hazafelé.

A liberális venizelisták, — mint Athénből jelentik — elhatározták, hogy a választásokon a királyság megszüntetésének jelszavával vesznek részt.

Az intranzigens republikánusok követelésével ellentétben Plastiras ezredes forradalmi főnök és Gonatas ezredes, miniszterelnök ellenzi, hogy György görög király

A vajdasági radikális képviselők frontja

A mostoha Vajdaság panaszai — Más kormánypolitikát kérnek a Vajdaság számára

Ismeretes, hogy a vajdasági radikális képviselők a vajdasági mintagazdaságokat és községi földeket sújtó új agrárrendelet ellen a legélesebb harcot kezdték meg. A képviselőknek ebben az ügyben a legközelebbi napokban megtartandó értekezlete előtt különböző hírek terjedtek el a várható állásfoglalásról, amiről most radikális párti vezetőkörökből a következő felvilágosítást adták a *Bácsmegyei Napló* munkatársának:

A mostoha Vajdaság

— Az agrárreform kérdése — mondotta informátorunk — csak kirobantotta azokat az ellentéteket, amelyeknek már régi súlyos előzményei vannak. Nemcsak a vajdasági radikális képviselők, hanem az itteni radikális pártszervezetek is már régebben sérelmezik, hogy a kormány a legfontosabb vajdasági kérdésekben is a vajdasági radikálisok megkérdése nélkül, sőt nem egyszer határozott tiltakozásuk ellenére dönt. A vajdasági képviselőknek amugyis súlyos nehézségekkel kell megküzdeniük, mert Beogradban az új országreszket, így a Vajdaságot sem kezelik egyformán az ország régi területével és anélkül, hogy a kormánynak ezzel határozott szándéka volna, önkén-

Görögországot még a választások előtt elhagyja.

Mint Athénből jelentik, II. György király a köztársaságiak követelésére kijelentette, hogy hajlandó a helyzet tisztázásáig Görögországból eltávozni. Ebben az esetben vagy régenszt nevez ki, vagy a kormánnyt kéri fel a régenség átvételére.

telenül is mostoha bánásmódban részesül a Vajdaság különösen gazdasági természetű kérdésekben, aminek a súlyos hatását egyformán érzik a Vajdaság egész lakossága, így az ugynevezett államalkotó elemek, a szlávok is.

Vajdasági érdek és pártpolitika

— A gazdasági kérdéseken kívül azonban politikai természetű kérdésekben is gyakran keresztezi a kormány a vajdasági radikálisok terveit. Így a legutóbbi választások előtt, közvetlen néhány nappal a választást megelőzően olyan katolikus főpapi kinevezés történt éppen Szuboticán, amelyet föltétlenül a választások utánra kellett volna halasztani, mert érzelmi momentumok folytán sok szavazót elvesztett ezáltal a kinevezés által a szubotici radikális párt. Ugyanez volt az eset Janjics vallásügyi miniszter legutóbbi látogatásával is, amikor a kormány egyik tagja Szuboticán akaratlanul is ellenzéki párt érdekében agitált. Ez ugyan tisztán a pártérdek sérelme, azonban elegendő volt a sok hasonló eset, hogy elégedetlenséget eredményezzen és ennek nem egyszer kifejezést is adtak már a vajdasági radikálisok.

— Viszont a pártpolitika igen

gyakran szoros összefüggésben van a Vajdaság egyetemes érdekeivel is. Így az új agrárreform-tervezet, valamint az agrárminiszter legújabb rendeletei elsősorban a Vajdaság mezőgazdasága ellen irányulnak, ezenkívül azonban lehetetlenné teszi a vajdasági radikálisok helyzetét is. A választások előtt ugyanis a vajdasági radikális képviselőjelöltek programjában és ígéreteiben a legfontosabb szerepet az agrárkérdés játszotta, mert a radikálisok igazságos agrárreformot, a földnélkülieknek nemzetiségi különbség nélkül való földhözjuttatását ígérték. A radikális képviselők ragaszkodnak is ezeknek az ígéretnek a valórváltásához, ezzel szemben azonban a kormány homlokegyenest ellentétes intézkedéseket tesz. Hogyan állhatnak ezek után a vajdasági képviselők újból választók elé?

Nem mennek ellenzéki a vajdasági radikálisok

— Az agrárreform kérdése és a községi választások kiírásának állandó halasztása most végre érelyes állásfoglalásra bírta a vajdasági képviselőket. Simonovics miniszter új agrártervezete, valamint a vajdasági mintagazdaságok megszüntetéséről szóló rendeletei a legnagyobb fokban veszélyeztetik a Vajdaság mezőgazdaságát és nem egyeztethetők össze a fennálló törvényekkel sem. A községi választások kiírása szintén régi követelése a vajdasági radikális pártnak, amit azonban a kormány — úgy mint eddig annyi kérdésben — nem vett figyelembe. Ezért mindkét ügyben érelyesen követeljük a kormánytól az eddigi intézkedések módosítását és állást foglalunk Simonovics agrárminiszter ellen is, akinek a politikájával kezdettől fogva nem értünk egyet. Azok a hírek azonban, amelyek szerint a német párt ellenzéki hangulatának konjunkturáját a vajdasági radikálisok ki akarnak

Tosti biboros

— Római jegyzeteimből —

Irtá: Baedeker

Tosti kardinális ugynevezett »eredeti ember« volt, valóságos külön, akiről annak idején sokat beszéltek Rómában. Vatikáni méltóságának a jóvedelmén kívül tekintélyes privátvagyonnal is rendelkezett, úgy, hogy mindig jutott pénze extravaganciákra, amelyeknek egyike az volt, hogy szeretett enni kánni. Akkor volt boldog, ha mások jóízű falatozását nézhette végig. Ezt a mulatságot persze olcsón is megszerezhetné volna magának, ha nyilvános éttermekbe jár ebédre-vacsorára, amit nem egy papi személy tesz meg Szent Péter városában. De ez őt nem szórakoztatta, — ő otthon kívánt a mások evésében gyönyörködni és semmi költséget se sokalt, ha arról volt szó, hogy jóétvágyu és nagyehető vendégeket ültesse az asztalához és Lukulluszhoz méltó lakomákkal örvendeztesse meg őket.

Ha valakivel megismerkedett, először is az iránt mutatott érdeklődést, hogy az illetőnek minő az étvágya és hogy ért-e valamit az inyesmesterséghez? Az ő szemében a gourmandok és a nagyevők voltak az elsőrendű emberek, — a kisevőket s azokat, akiknek mindegyike volt, hogy mit esznek, lenézte inferioris lényeknek tartotta. Nagyon dicsérték egyszer előtte egy politikust, s ő megvető mosollyal mondta,

— Jelentéktelen ember. Fogalma sincs a szószokorról... És aztán olyan keveset eszik...

S ha azt hallotta valakiről, hogy gyomorhurutja van, kitörülte ismerőseinek a sorából, s asztalképtelenségnek nyilvánította. Ami az ő szemében majdnem olyan becsületvesztés volt,

mintha egy a *Café Aragno*-ban ülésző becsületbíróval valakit párbajképtelennek jelentett ki. Az ilyen ember már nem számított nála, mert többé nem hívhatta meg ebédre.

Ellenben, ha valaki feltűnő jelét adta a jó étvágyának, s kedvvel s szakértelemmel pusztította őminenciájának az ételeit, azt a szívébe fogadta, s ha ilyenekről volt szó a társaságban, Tosti sohase mulasztotta el megdicsérni őket. S ha valakiről úgy nyilatkozott, hogy: *tehetséges ember*, mindenki tudhatta e két szó értelmét. Azok bizony nem jelentettek egyebet, csak azt, hogy az illető tud enni.

Mikor a magántitkárát — az illetőnek saját kérelmére — elbocsájtotta, s az szolgálati bizonyítványt kért tőle, a biboros azt szívesen megírta, s egyéb érdemeinek felsorolása után még megemlítette, hogy kitűnő gyomra és páratlan étvágya van. A derék fiatalember néhány nap múlva azzal a kérelemmel állított be újból a régi gazdájához, adna neki újabb bizonyítványt s hagyná ki abból az étvágyára vonatkozó elismerést, mert ez a dicséret árt neki annak a szemében, akinek a szolgálatába akar lépni, s egyenesen megnehezíti, hogy újból állást kapjon.

— Miért? — kérdezte megütközve Tosti.

— Mert mások jobban szeretik az olyan titkár, aki keveset eszik és nem csinál konkurrenciát Savarinak.

— Ilyen emberek is vannak a világban? — kérdezte csodálkozással és fejesóvalva a biboros.

S csak nehezen volt rábírható, hogy új bizonyítványt állítson ki, amelyből a gyomorkérdést kikapcsolta.

Ez a titkár egyébaránt igen ké-

nyelmesen élt a principálisa mellett s nem kellett magát nagyon megérinteni. Legfontosabb dolga talán az volt, hogy megkeresse a nagyevőket, felföldözze az inyenceket, azokat valami titulus alatt a kardinális urral megismertesse s őket hozzája ebédre invitálja.

Tostinak volt Rómában a legjobb szakácsa, s így nem volt nehéz rábírni a jólevőket, hogy néha-néha nála kosztoljanak. De azért a meghívottak helyzete se volt mindig könnyű, mert ha egyszer a vendéglátójuk fölfogása szerint kellett volna kevesebbet ettek, vagy nem méltányolták eléggé a föltálat ételeket, akkor többé nem kaptak meghívót, — el voltak ejtve... Azért, akik igazán szívesen ebédeltek a Palazzo Tosti-ban és súlyt vetettek arra, hogy ott le ne járják magukat, azok — mint falun a parasztlakodalmak vendégei — előbb jól kiéheztek, hogy a gyomruk nagyob legyen a befogadóképessége.

Egy uriember egyszer a reggeli-nél ülve ugyszólván semmitse fogyasztott, — amint észrevették, azt kérdezték tőle:

— Talán Tosti kardinálishoz vagy hiva ebédre?

Lehet, hogy a római pletyka tulozta is az anekdotákat, amelyek forgalomban voltak róla, de a valószínűségüket még sincs jogunk kétségbe vonni. Az például, amelyet a *Messagero* beszélt el róla annak idejében, kissé tulzottnak látszik ugyan, de annyira jellemző, hogy elbeszélem.

Különös jókedvében így szólt egyszer a titkárához:

— Ma estére egy kis extramulatságot óhajtok. Keressen nekem a városban három különösen falánk embert, nem bánom bármiféle társadal-

mi osztályból és hívja meg őket vacsorára. Külön fogunk nekik terítettetni s a szakács tizenhét személyre valót főzzen-süssön nekik. Mi ketten pedig majd egy függöny mögül, látva, de nem látatva, nézzük, hogy milyen lesz a lakoma lefolyása. Azt hiszem, jól fogunk mulatni. A szakácsnak adja ki a rendeletet, hogy olyan ebédet készítsen, mintha tizenhét blazirt herceg vacsorálna nálam, s annyit találjon, amennyit tizenhét éhes munkás képes elkölteni.

A segretario kiment a *Porto Ripagrande*-ra, (a kikötőbe), s ott kileste, hogy melyik az a három pasas, aki a legsúlyosabb zsákokat a legkisebb megerőltetéssel cipeli, s amikor az alkalmas három embert megtalálta, fürdőbe vitte, rendes ruhába öltöztette s végül őminenciájának az ebédasztalához telepítette őket. Nos, amit a biboros ur a függöny mögül látott, az igazán lélekemelő látvány volt és őt a legnagyobb mértékben kielégíthette. Az ismeretlen finom ételek csak olyan mesés gyorsasággal tűntek el az éhes vendégek gyomrában, mint azok, amelyeknek a minemiségéről valami sejtelmük volt; a jó emberek hihetetlenül rövid idő alatt lelegeltek mindent, s a rengeteg mennyiségű husnak, halnak, főzeléknek, tésztának, kenyérnek, sajtnak, gyümölcsnek és egyéb csemegének még csak hirmondója, emlékeztető morzsája se maradt a fehér abroszon.

Mikor vége lett a lakomának, a biboros barátságosan megkérdezte tőlük, hogy meg voltak-e elégedve velem?

— Nagyon meg voltunk elégedve, eminenciás uram, — felelte az egyik vendég. — Csak ismételtetem, amit egymásnak az imént mondtunk: *kevés, de jó*.

használni saját pártjuk ellen, természetesen nem felelnek meg a valóság-nak és az sem igaz, hogy a vajdasági radikálisok azzal a tervvel foglalkoznának, hogy ellenzékbe mennek. A vajdasági képviselők — és a pártszervezetek is — a legerélyesebben követelik a kormánytól követeléseik teljesítését: az új agrár-intézkedések elleni harcban a legvégsőig is emelkednek, azonban bízunk abban, hogy a határozott állásfoglalásnak amugyis meg lesz az eredménye és a kormány teljesíteni fogja a vajdasági radikálisok követeléseit.

A fascisták gyöngye

Osztrák kémből olasz fascistavezér, őrnagy és polgármester

Rómából jelentik: A *Giornale d'Italia* szenzációs leleplezéseket közöl egy árokkantáról, aki őrnagynak öltözte, mellén hét ezüst és arany érdeméremmel a legmagasabb személyiségek jóhiszeműségét meg tudta nyerni, míg végre sikkesztáson érték. A szélhámos még a háború alatt csempészte be magát a haditengerészetbe, ahol egy torpedózúzó fedélzetén Petitti tengernagy osztályában bátran harcolt. Pietro Rainis spielenbergi születésű egyénnek adta ki magát, bár senki sem ismerte, sikerült neki tábornokainak jóindulatát és a hatóságok bizalmát megszereznie. A háború után az elfoglalt Triestben kinevezték a tüzérség felügyelőjévé.

Triest város akkori kormányzója kénytelen felterjesztette őrnaggyá való kinevezésre, ami meg is történt. Utóbb Cattanova polgármesterévé nevezték ki, mely minőségében újabb rendjeleket adományoztak neki. Beférközött D'Annunzio bizalmába is és ebben az időben már számos jóakarója volt a tábornokok közt, a hatóságoknál és a tisztikarban. A lapok dicsőítették; interjúkat osztogattak. Az olasz király triestti tartó-

A háboros józint nevetett a furcsa dicséreten, s egy csöppet se haragudott. Az ilyen telhetetlenség nagyon tetszett neki... De legjobban imponált neki egy amerikai, akit szintén csak azért kértett az asztalához, mert azt hallotta róla, hogy pártját ritkítja az évésben. Ebben az esetben a szakácsa azt az utasítást kapta, hogy minden eddigi arányt fölülmuló módon tálaljon. Csak ketten ültek az asztalnál, Tosti és az amerikai, s az ételek olyan tálakon jöttek, mintha tizen ültek volna az ebédnél. Öm-nenciája alig evett, csak gyönyörködött a vendége étkezésében, aki valóban csodálatos sokat és bámulatos gyorsan evett. Az ebéd végén az amerikai ezekkel a szavakkal köszöntö meg a szíveslátást:

— Minden jó volt, kardinális uram. Az ön szakácsa valóban elsőrangú művész. De engedjen meg nekem, kérem, egy jóakaratu tanácsot. Más-kor, ha vendéget hív, adjon neki eleget enni.

Más házigazda az ilyen hálátlan vendéget valószínűleg kidobhatja. — Tosti másnapra újból meghívta s még többet találtatott neki!

— Ez már más! — mondta elégedett mosollyal az amerikai.

Ezt a vendéget Tosti nagyon megkedvelte, minden napra meghívta és őszintén busult, mikor az néhány hét múlva bucsuzni jött hozzá, mert az olaszországi utazását befejezte.

Tosti azzal vált el tőle:

— Ha a honfitársai közt van még olyan derék ember, mint ön (ő persze azt értette ez alatt: olyan pompás evő), akkor szóljon neki, hogy ha Európába jön, ne kerülje el a házat. Igen szívesen fogom látni.

Az ilyen excentrikus emberek világa már megszűnt, de jól esik néha visszagondolni rájuk.

kodása alkalmával kihallgatáson jelent meg és sikerült az udvar bizalmát annyira megnyernie, hogy a király reggelre hívta meg és újabb rendjelet adományozott neki.

Részvételt a névtelen katona halottas menetében az előkelőségek sorában. A nemzeti egyesületek mindenfelé meghívták elnöküknek s a fascisták egy kerületük főparancsnoká-

Radics támadása a halott Protics ellen

os feltűnést keltett a kegyeletsértés a föderalisták között

Zagrebból jelentik: A *Szlobodni Dom* szerdán megjelent számában Radics István rövid cikkét közli Londomból keltezve, az elhunyt Protics Sztójánról. A cikkben Radics élesen támadja Proticsot az 1918 november 12-iki »genti szerződés« kijátszása miatt. Szemére veti Proticsnak, hogy ő tette meg belügyminiszternek Prhicsevics Szvetozárt, hogy Boszniát és Hercegovinát szerb tartományának tekintette, hogy Dalmáciát is inkább szerbnek, mint horvátnak tartotta, hogy nem engedte meg a szerb önkényeskedés bírálatát Macedóniában és az »ugynevezett« Vojvodinában. Azt is kifogásolja Radics, hogy Protics a horvát parasztmozgalmat bolond fantáziának, a szlovén néppártot (klerikálisok) pedig a pápai jezsuita politika hordozójának nevezte.

Protics jellemzését a következő

szavakkal fejezi be Radics: Protics Sztóján először nagyszerb volt, azután radikális, azután Protics Sztóján és csak azután ember.

Egyidejűleg beszámol Radics Massaryk köztársasági elnöknek londoni tartózkodásáról is. Szerinte erről a látogatásról csak néhány angol lap vett tudomást és Massarykot nagyon hidegen fogadták, mert Londonba való érkezése előtt Párisban a francia kormánnyal titkos katonai konvenciót kötött.

A föderalista pártok soraiban Radics éles támadása a halott Protics ellen nagyon rossz hatást keltett, mert a horvát blokk körében éppen Protics Sztójánt tekintették az egyetlen szerb államférfiúnak, aki létre tudta volna hozni a szerb-horvát megegyezést. Maga Radics István is több ízben tett hasonló kijelentéseket.

Ulainnak hajaszála sem görbülhet meg!

A puccsisták pártfogóival szemben tehetetlen a magyar kormány

Budapestről jelentik: A magyar kormány, amely a jobboldali felforgató elemekkel szemben ezuttal a legkomolyabban fel szándékozott lépni — hiszen azok névsorában, a kiket a puccsisták proskribáltak, nyilván első helyen szerepel Bethlen István gróf miniszterelnök maga is — nehéz helyzetbe került az Ulain-puccs miatt. A puccsisták végleges letörésére nem fog sor kerülni: ezt a helyzettel ismerős helyen ma már bizonyosra veszik, mert

a puccsisták pártfogói ezuttal is a legerélyesebben közbetérnek majd védecelk érdekében.

— Ulainnak egy hajaszála sem görbülhet meg! — ezt a kijelentést tette már napokkal ezelőtt egy ellenzéki képviselő a puccsisták ügyével kapcsolatban a legkomolyabb formában, csak arról nem nyilatkozott, hogy kicsoda Ulainnak az a titokzatos második immunitása, a mely tettenérés után is megvédi atól, hogy statáriális bíróság előtt feleljen a tervbevett fegyveres puccsért és a tervezett vérengzésért.

A magyar kormány szemmeláthatólag statáriális bíróság elé akarja a puccsisták ügyét utalni, de az ügyészség már nem pariroz a kormánynak.

Szerecsenmosdatás

Az a jóslat, amit Rákosi Jenő, a »Budapesti Hírlap«-ban néhány nappal ezelőtt tett és amely szerint Ulain letartóztatásával a magyar kormány megint törököt fogott, aki nem eresztí, kezd valóra válni. Minden jel arra mutat, hogy a puccs előkészítői érdekében magasabb helyről megtörtént már az ilyen ügyekben eddig is szokásos intervenció. Jellemző Ulainék magatartására, hogy ugy

Ulain Ferenc, mint Szemere Béla, rendőrségi kihallgatásuk alkalmával kijelentették, hogy csak úgy hajlandók vallomást tenni, ha Horthy Miklós kormányzó is megjelenik a rendőrségen.

amit akkor a rendőrség hivatalos közlése alapján megírtak a budapesti lapok is. Ulain érdekében az

ügyészség már megkezdte a szerecsenmosdatást és Sztrache Gusztáv főügyész valósággal védőbeszédet mond Ulain mellett egy nyilatkozatában, amit A Nép számára adott és amit ez a szélső jobboldali uszító lap a következő feltűnő címmel közöl: »Az ügyészség megállapítása szerint Ulain Ferenc ártatlan«.

A nyilatkozatban Sztrache főügyész a következőket mondja: A dolgok mai állása szerint az ügyet alighanem a rendes büntető eljárás szerint kell letárgyalni. A nyomozás nem igazolta eddigéig, hogy Ulain olyan összejöveteleken részt vett volna, ahol atrocitásokat beszéltek meg. Azzal a listával sztrachen összekötésben. Azt a listát Döhmelnél találták, aki Budapestre érkezte utáni először az ébredők egyesületében járt. Ulain Ferencnek az egész ügyben csupán annyi szerepe van, hogy künjárt Németországban és tárgyalt Hitlerrel és Ludendorffal. Természetesen, ezek a tárgyalások nem céloztak egyebet, mint politikai kapcsolatok létrehozását. Nem igaz az, hogy Ulain Ferenc az ugnynevezett puccs során fegyveresen, erőszakosan akarta volna a kormányt helyéről eltávolítani. Tény az, hogy Döhmelnél szerepelt egy bizonyos listát, amely tiszokróli és kivégzendő emberekről szól, a rendőrség azonban nem tudta megállapítani azt, hogy Döhmelnél kaptak-e tényleg célokat szolgált. Nagyon fontos és az ügyre nézve rendkívül komoly Döhmelnél Frigyes kihallgatása. Döhmelnél ugyanis magyarországi szereplésére vonatkozóan kell első-sorban kihallgatni, másodsorban pedig meg kell állapítani, hogy kicsoda, kicsoda ez a Döhmelnél. De tisztázni kell azt a kérdést is, hogy kiket érintkezett, hogy honnan szerezte azt a bizonyos halállistát, amelyre vonatkozóan itt újra nyomtatékosan kijelentem, hogy Ulain Ferencnek semmi köze sincsen.

Felte-lista, emigránsok, felvonulási tervzet

Az ügyészi nyilatkozatban említett »fekete-lista« felív papirosra,

ceruzával írt, apróbetűs névsor a következő nevekkkel:

Apponyi Albert, Vázsonyi Vilmos, Bródy Ernő, Rassay Károly, Rupert Rezső, Peidl Gyula és Peidl után néhány szociáldemokrata nemzetgyűlési képviselő s ezenkívül is még néhány név. Ezt a listát Döhmelnél Frigyesnél foglalta le a rendőrség. Döhmelnél elmondotta, hogy többször felkereste az Ébredő Magyarok épületét s egy alkalommal, amikor ott járt, valamely Kiss Lajos nevű ember adta át neki a papirokat, amelyen a nevek álltak. Hogy kicsoda ez a Kiss Lajos, erre nézve Döhmelnél már bővebb felvilágosítást nem tudott adni. A rendőrség zilahy Kiss Lajos fővárosi bizottsági tagot, az alpolgármester bátyját gyanusítja a lista szerzőségével. Megkérdezték Döhmelnél arra vonatkozólag is, hogy milyen célból készült ez a lajstrom s miért adták át neki ezt az ÉME-ben. Erre sem tudott, vagy nem akart Döhmelnél feleletet adni. Arra a kérdésre, hogy mit jelent ez a szó: »fekete-lista«, sem volt a bajornak semmi mondanivalója.

A papír másik oldalán ez van írva: Emigránsok. De név nem volt rajta. Ulain tagadja, hogy ő e listáról tudott, azonban

Döhmelnél azt vallja, hogy Ulain részt vett azon konferencián, ahol több politikai ártalmatlanná tételét elhatározták.

Volt még egy »Felvonulási tervzet« címmel ellátott írat is a felfoglalt iratok között, amely a puccs sikere esetén rendelkezik a századok, osztagok beosztása dolgában,

Mégis statáriális bíróság elé kerül Ulain

A statáriális eljárásra vonatkozóan az ügyészséggel szemben a magyar kormánynak az a felfogása, hogy ha az előzetes eljárás a jövő hét elején letolytatható, akkor nem csen semmi ok arra, hogy az ügyet az ügyészség a statáriális bíróság hatásköre alól elvonja.

A szerda esti budapesti lapok jelentik, hogy Nagy Emil igazságügy-miniszter nyilatkozatot tett közzé, amely szerint Sztrache főügyész nem tette meg azt a nyilatkozatot, amelyet A Nép neki tulajdonított. Hogy ennek a cáfolatnak mennyi alapja van, arra nézve mindenesetre jellemző, hogy az igazságügyminiszter megtiltotta az ügyészség tagjainak a hírlapok számára nyilatkozni.

A románok

különgörögkeleti román püspökség felállítását követelik a Bánságban

Egyházi és iskolai tárgyalások kezdődnek Temesváron a jugoszláv és román delegátusok közt

Beogradból jelentik: Szombaton indul Temesvárra a SHS. királyság delegációja, ahol az iskolai és egyházi konvenciók ügyében már régebben megkezdett tanácskozásokat fogják folytatni. A jugoszláv delegáció elnöke dr. Radonics Jovan radikális párti képviselő, szakértői pedig dr. Hadzsi Koszta novisadi ügyvéd és Leszles György dr. bánsági szerb püspök.

E kérdésben egy ízben már megszakadtak a tárgyalások, később azonban Beogradban tovább folytatták, minthogy sikerült megfelelő újabb alapot találni a megegyezésre. Ezeket a tárgyalásokat most Temesváron fogják folytatni.

A Bácsmegyei Napló munkatársának alkalmá volt beszélgetést folytatni Radonics Jovannal, a bizottság elnökével. A képviselő kijelentése szerint a románokkal való megegyezés tekintetében az egyházi kérdés képezi a legnagyobb nehézséget, mert a romé

nek görögkeleti roudn püspökség felállítását követelik a Binságban, tekintettel arra, hogy Temesváron is van szerb püspökség. Ehhez azonban a beogradi kormány nem akar hozzájárulni, mivel kánonjogi szempontok is utját állják a kérdés ilyen formában való rendezésének. Egyházi szempontból ugyanis csak egy pravoszláv egyház van és ezért komplikációkat okozna, ha egyes pravoszláv egyházak nem tartoznának az országban levő magasabb egyházi hatóságok hatásköre alá. Mindemellett, mondotta Radonics képviselő, kilátás van arra, hogy sikerülni fog ezt a kérdést is, átvidelni és megegyezést találni, mivel a többi vitás kérdésekben a megegyezés már előre biztosítottak látszik.

34.000 dináros sikkasztás

egy baranyai község pénztárából
Hogy dőzmálják a községi pénztárt?

Dárdáról jelentik: A baranyai közigazgatással kapcsolatban sokszor megemlékeztünk már az ottani községekben előforduló állapotokról és azt is megírtuk, hogy nagyarányú vizsgálat indul meg a visszaélések kiderítésére. A vizsgálat az első lépésnél kínos szenzációt eredményezett.

Megállapítást nyert, hogy *Hinics* Vászó még darázi jegyző korában 34.000 dinár községi pénz sikkasztott el. A vizsgálat után *Hinics*, aki jelenleg Kácsfaluban jegyző, azonnal felfüggesztették és át fogják adni a sombori ügyészségnek.

Baranyában, ahol eddig nem voltak hozzászokva komoly vizsgálatokhoz, a sikkasztás felfedezése nagy meglepetést keltett.

Hinics, akinek most közigazgatási karrierje véget ér, egyike volt az úgynevezett erőskezű jegyzőknek.

A darázi polgárok már az elmúlt évben beszéltek arról, hogy a községi pénztárban hiány van, akkor azonban tömeges feljelentések mentek különböző hatóságokhoz azok ellen, akik azt emlegették, hogy a községi pénztár nincs rendben, s így a daráziaknak elment a kedvük kutatni, hogy hova lett a pénz.

Jól informált körökből megtudtuk azt is, hogy a vizsgálat a többi községekben is a legszigorubb, úgy, hogy végre remélni lehet, hogy Baranyában is megszűnnek a panaszok s megszűnnek a visszaélések is.

Fegyveres rablók agyonlőttek egy erdőrt

Élet-halálharc egy baranyai erdőlakhan

Szlavóniában a közbiztonság egyre rosszabbodik. A rablócsapatok a legnagyobb vakmerőséggel garázdálkodnak a falvak között, úgy hogy az emberek állandó rettegésben vannak. Az a kevés számú csendőrség, amely az egyes falvakban szolgálatot teljesít, a legnagyobb jóakarattal sem tudja kellőleg megvédeni a falvak lakosságát a rablócsapatok garázdálkodásai elől. Mint Osijekről jelentik, egy kóbor rablócsapat tagjai legutóbb Tompojevei községet látogatták meg, ahol meggyilkoltak és kiraboltak egy erdőrt.

Az erdőrt vasárnap este vacsora után együtt ült családjával a szobában. Nyolc óra tájban hét állig felfegyverzett rabló toppant be a szobába és fegyvereiket a megrémült családra szegezve, követelték az erdőrtől, hogy pénzt és ékszereit adja át nekik. Az erdőrt vonakodott a felszólításnak eleget tenni s kijelentette, hogy néhány dinár készpénzén kívül semmije sincsen.

A rablók nem elégedtek meg az er-

dőrt válaszával, hanem két társukat őrizetül hátra hagyva, megkezdtek a házkutatást. Az erdőrt ezt az alkalmat fel akarta használni és óvatosan a szoba hátsó fala felé húzódott, hogy az ott lógó megtöltött vadászfegyverét magához vehesse. A két rabló azonban észrevette és rákiabáltak, hogy meg ne moccanjon, mert lelővik. Az erdőrt erre hirtelen rávetette magát a hozzá közelebb álló rablóra. Ebben a pillanat-

ban azonban eldőrdült a másik rabló fegyvere s az erdőrt holtan esett össze.

A lövés zajára a banda többi tagjai is berohantak a szobába, ahol az erdőrt családját összekötözték, fegyverekkel félholtra verték, majd a felkutatott holmikat magukhoz véve, elmenekültek.

A csendőrség azonnal széleskörű nyomozást indított, de eddig még nincs semmi eredménye a nyomozásnak.

A karancsi jegyzőt felmentették állásától

Beigazolódta a Bácsme gyei Napló vádjai

Torjanac Mirkó karancsi jegyzőt — mint Dárdáról jelentik — a belügyminisztérium fölmentette állásától és helyébe *Sikoparia* Bogdán volt izségi jegyzőt nevezték ki.

A karancsi jegyző eltávolítása a »Bácsme gyei Napló« cikkei alapján történt, amelyeknek állításait és Torjanac jegyző ellen felhozott vádjait a megindított vizsgálat beigazolottnak találta.

Torjanac ellen »A karancsi jegyző rémuralma« című cikkünk súlyos vádakat emelt: megállapította a baranyai kényurról, hogy *csendőrökkel botoztatta a község lakosságát*, nemzetiségi különbség nélkül terrorizálta a falubeli polgárokat, nem egy ízben *személyesen is megpofozta* a hozzá hivatalos ügyekben fordult feleket. Konkrét bizonyítékok és hiteles akták alapján megírtuk Torjanacról, hogy *Gara Ferenc és Császár József karancsi lakosokat a község házában csendőrökkel levetkőztetett és meztelen testüket bika-csökökkel véresre verette*; Garaít azonkívül, noha jugoszláv állampolgár, ki is utasította az országból. Megemlékeztünk azonkívül a karancsi jegyző katonaszabadságairól és apróbb panamáiról is október 18-iki számunkban írott cikkünkben, amely ezzel a mondattal fejeződött be: »Torjanac még ma is községi jegyző Karancson«.

Négy hét sem telt el cikkünk megjelenése óta és Torjanac már nem

községi jegyző Karancson... A karancsi kényur eltávolítása elsősorban

a belügyminisztérium B. B. osztálya vezetőjének, Alekszjevics Mita osztályfőnöknek érdeme, aki nyomban a »Bácsme gyei Napló« cikkének megjelenése után kijelentette beogradi tudósítónk előtt, hogy a legszigorubb vizsgálatot rendelte el a közlemény alapján Torjanac ellen

és ha beigazolódna a vádak, amelyeket a karancsi jegyző ellen a község lakosai felhoznak, akkor a legszigorubb el fognak járni vele szemben. Ez a kijelentés, mint a karancsi jegyző felmentéséről szóló hír tanúsítja, nem volt pusztán szó. Alekszjevics osztályfőnök, aki fentebb említett nyilatkozatában azt is

hangsúlyozta, hogy szívesen látja, ha a sajtó egyes közigazgatási tisztviselők visszaéléseit közérdekből leleplezi, mert így alkalmat ad a felesleges hatóságoknak a visszaélések megtorlására,

nem ismert kiméletet a karancsi jegyzővel szemben és példát statuált. Intézkedése elmondhatatlan örömet keltett a sokat sanyargatott községben, amelynek lakosai nem tudnak hová lenni a boldogságtól, hogy végre megszabadultak Torjanac Mirkótól.

A német extrónörökös megérkezett Oelsbe

Franciaország kéri fogja az extrónörökös kiadatását

A német extrónörökös, mint Boroszlóbról jelentik, tegnap este hat óra után *automobilon megérkezett Oelsbe*. Jöveteléről csak a beavatottak tudtak és miután a városban éppen vásár volt, *megérkezése semmi feltűnést nem keltett*. Az első automobil az extrónörökös podgyászait szállították, a másodikon hat utas ült, köztük az extrónörökös, aki mellett jobbról Müller őrnagy, balról egy magasrangu rendőrhivatalnok foglalt helyet. A kastély nagytermében a családja várta az öt évi száműzetés után hazaérkező extrónörökös, aki még az esti órákban kijelentette az Oelsben időző hírlapíróknak, hogy szigoruan megtartja az általa elfogadott ama föltételt, hogy *nem ad politikai interjút. Kizárólag mint magánember kíván birtokán élni*.

A francia sajtó
erélyes fellépést sürget

A *Daily Mail* párisi jelentése szerint francia politikai körökben rossz szemmel nézik, hogy a német extrónörökös a berlini kormány engedélyével visszatért Németországba. Francia hivatalos körök ebben *újabb jelét látják annak, hogy Németország semmibe se veszi a versaillesi szerződést*. Poincaré felfogása szerint ezt a nyílt szembehelyezkedést meg kell büntetni annál is inkább, mert Németország állandóan megtagadja a szövetségesek kívánságát a háboru bűnösök kiszolgáltatása tekintetében.

A francia kormány sajtó igen éles

hangon ír a volt német trónörökösnek Németországba való visszatéréséről. A *Matin* azt írja, hogy *lehetően ezt a békeszerződésbe ütköző lépést platonikus jegyzékkel elintézték tekinteni*. A lap szerint a szövetségeseknek követeléseiket *egészen határozott szankciókkal kellene támogatniok*. Más választás azonban nincs, mint vagy városok és újabb területek megszállása, vagy különböző birodalmi bevételeknek a határokon való lefoglalása.

Anglia a német extrónörökös kiutasítása mellett

A *Corriere della Sera* párisi tudósítás alapján jelenti, hogy a nagyköveti értekezleten az angol nagykövet azt a javaslatot tette, hogy a nagyköveti értekezlet *követelje a volt német trónörökös kiutasítását vagy kiszolgáltatását az antantnak*. Az angol nagykövet után Campon, Franciaország képviselője a nagyköveti értekezleten a javaslattal szemben kijelentette, hogy Franciaország teljesen érdektelen a volt trónörökös visszatérésének ügyében.

Berlinben megcáfolják
Vilmos császár hazatérésének hírét

Berlinből jelentik: A külföldi sajtóügynökségeknek és lapoknak azt a hírét, hogy a német kormány Vilmos császárnak utlevelet állított ki a Németországba való visszatérésére, *illetékes helyen teljesen valótlannak és minden alapot nélkülözőnek jelentik ki*.

A költségvetés

tárgyalását

hétfőn kezdi meg a subotica tanács

A városi számvevőségen már hetek óta dolgoznak Szubotica város 1924. évi költségvetésének az összeállításán. A költségvetés előirányzatában a kiadások jóval felülmúlják a bevételeket, ami főként arra vezethető vissza, hogy az agrárreform következtében a város legfontosabb jövedelmi forrását elvesztette. Az a néhány új adó, amit a város még a múlt évben bevezetett Szuboticán, némileg kárpótolja ugyan a veszteséget, azonban ez a jövedelem nem fedezi azokat az óriási kiadásokat, amelyek a bevétellel szemben lényegesen emelkedtek. Új beruházásokra nem igen lehet számítani, mert takarékoskodni kell, hacsak a tanács úgy nem segít a helyzeten, hogy fölemeli a pótdát. Ezt a megoldást azonban elakarják kerülni és inkább igyekeznek redukálni a kiadásokat.

Nagyrészt ennek a körülménynek lehet tulajdonítani, hogy míg Noviszadon és Becskeréken a városi tisztviselők újévi ajándéku megkapják tizenharmadik havi fizetésüket, Szuboticán arról szó sem esik. A városi tanács ezt a tervet már elejtette.

A költségvetés javaslata e hét folyamán teljesen elkészül és akkor Szuvajcsics Sándor városi főszámvevő a tanács elé fogja terjeszteni. A városi tanács hétfőn kezdi meg a költségvetés tárgyalását, amellyel, ha elkészül, valószínűleg még novemberben rendkívüli közgyűlést hívnak össze, a költségvetés végleges letárgyalására.

A romániai

munkásmozgalom szétszakadása

A kolozsvári vezetőségnek a legtöbb szervezett megtagadta az engedelmet

Kolozsvárról jelentik: Hosszu tétlenség után a romániai munkásszervezetek nemrégiben kongresszust tartottak Kolozsváron, amelyen elhatározták, hogy *egységes fronton megkezdik az erdélyi, örómániai és besszarábiai munkásság megszervezését*.

A kongresszus, bár előzőleg kimondták, hogy szigoruan kerülni fognak minden politikát, a kisebbség tiltakozása ellenére kimondotta, hogy az amszterdami internacionálénak elvi alapjára helyezkedik és *a legélesebb harcot indítja a moszkvai internacionálé ellen*. Ez a szigoruan leszögeezett álláspont, a jól indult szakszervezeti akciót holtpontra juttatta, még pedig rövidesen rá, hogy a kongresszus széteszlott. A bánáti szakszervezeti tanács, amely alá Erdély legtöbb szervezett munkása tartozik, pár nap mulva ugyan is elhatározta, hogy a *kolozsvári kongresszus utasításait nem hajtja végre*, mert a gazdasági mozgalomban helytelenül politikát kevert. Ugyanígy értelemben foglalt állást egymásután Brassó, Arad, Nagyszeben, Szatmár, Nagybánya és Braila munkássága, amelyek szintén megtagadták az engedelmességet a kolozsvári kongresszuson megválasztott vezetőségnek. Az ellenzéki mozgalom vezetői, akik jelenleg Románia szervezett proletárságának hetvenszázalékára támaszkodnak, megvádolták a kolozsvári vezetőséget, hogy az alatt a rövid idő alatt, míg Románia munkásságának gazdasági mozgalmát vezette, több helyen rendőrséget vett igénybe, hogy a *jogos sztrájkmozgalmakat letörte*.

A Kolozsvártól elszakadt szakszervezetek, amelyek semmiképp sem akarnak tovább megmaradni a kolozsvári országos szakszervezeti tanács hatáskörében, decemberben Bukarestben új kongresszust fognak összehívni, amelyen megbeszélnek az egységes szakszervezeti mozgalom irányelveit.

CIRKUSZ

Őszi elmélkedés

Már gyermekkoromban asztal körül pofozott jó anyám, ha nem irtam őszi elmélkedést. Azóta nagyon rászoktam erre a műfajra. Rossz szokás belátom, de nem tehetek róla.

Előrelátható volt, hogy az ősz, mint már évek óta, az idén is be fog köszönteni. Mit tesz isten, amikor reggel kinéztem az ablakom, beköszöntött. Tekintettel arra, hogy már régebben elhidegült közöttünk a viszony, természetesen, nem fogadtam a köszöntését, hanem elnéztem a feje fölött. Különbösen is az ősz egyike a legantipatikusabb évszakoknak. Hideg és nedves, mint dr. Feld Leó kézzorozása és megbízhatatlan, mint egy nyilvános számadásra kötelezett vállalat mérege.

Ilyenkor van szezonjuk a bánatos lírai költőknek. A borongós, bus barna, szép versek ősszel burjánznak, hogy az alliteráció teljes legyen. A háziasszonyok is most kezdik stoppolni a kacér, izgatós desous-kat, amelyeket Jäger professzor volt szíves annakidején felfedezni. Ezért nem is ambicionálom, hogy megismételjem a felfedezést. Tartsa meg Jäger magának. Azonkívül ilyenkor néznek utána annak is, hogy a hársfatea nem penészedik-e? ugye rendkívül hangulatos? Ha Krudy Gyula nem ment volna el petrezselymet árulni és ő írta volna le ezeket a sorokat, mindenki azt mondaná, hogy birsalma szájuk van. Nem?

A nappalok egyre rövidebbek és mert a természetben semmi sem vész el, hosszabbak az esték. Ez a sánta emberekkel is így van: pontosan annyival hosszabb az egyik lábuk, mint amennyivel rövidebb a másik. A hosszabb esték azonban ép olyan unalmasak, mint a rövidek voltak. Csak a kabátolvajok készülnének nagyban a szezonra és hovatovább már kinézik maguknak a legmegfelelőbb városi bundákat. Hogy mennyire igaz a közmondás: »nincsen rózsza tövis nélkül«, azt mi sem bizonyítja jobban, mint a kabátolvajok sorsa. Szegények csak éjszaka viselhetik a télikabátokat, melyekhez ilyen zeneszerzőmódra jutottak hozzá és így is főleg csak lefüggönyözött szobában, hogy a volt tulajdonos fel ne ismerje az értékes és immár büntetőjogi vonatkozású ruhadarabot.

A gazdagok, hogy a tüzelőanyag-gal spóroljanak, melegebb vidékre költöznek. Ugyanezt teszik a vándorló jó madarak is, akik szintén délre és a fentebb említettek podgyászára utaznak. De nem mindenki dűskál a földi javakban. Én például, aki e pillanatban csak tíz dinárban dűskálom mindössze, nem utazhatom melegebb tájakra, hanem és ha már ki akarok mindenképp csapongani, akkor egy meleg teát íhatom legfőljebb — délre.

A kövér nők, akik nyáron kimentek a divatból, most megint visszajönnek. Ha azonban mégis megunja őket az ember, anire mérget lehet venni, akkor a szó legszorosabb értelmében — köd előttem, köd utánam... Az őszi ködben elegánsan meg lehet lógni, mint egy mesebeli tündér.

Az őszi elmélkedés elmaradhatatlan kelléke. — rémes elgondolni, mi lett volna, ha kifelejttem — a gesztenyés kofa. Vagy olvasott már ön őszi elmélkedést, amelyből ez a rekvizitum kimaradt? Önagysága ott ül a bádög spórral és a tőle megszokott terebélyvel kifejtett esernyője alatt, ahol árujának illatával akvirálja magának a vevőket, akár fiatal korában, mikor még — virágárus leány volt.

Ősz, ősz! Elmúlás... avar-szag... és memento Móric...! Emlékszel-e, mikor még ifjak hercegek voltunk a tavasz pompájában és a nap bőkezűen osztotta aranyát. Ugy, mint, teszem, most a német brodalmi bank az egymilliárdos

bankjegyeket... Emlékszel-e? ó mondd szívem?... A dér megcsipi hajamat... Az őszi szél és a nők direkt fütyülnek rám kaján-bubánatosan... Hja... hja... ősz van. — moly.

Bécsben letartóztattak egy subotikai földbirtokost

Sikkasztással vádolják Sztantics Bélát

Bécsből jelentik: A bécsi rendőrség szerdán letartóztatta Sztantics Béla subotikai földbirtokost, akit azzal vádolnak, hogy Baumgarten, Fischer & Co. bécsi cég kárára fél millió dináros sikkasztást követett el.

A Baumgarten, Fischer & Co. bécsi cég körülbelül fél évvel ezelőtt ötszáz ezer dinárt adott át sertés-vásárlás céljára, mint foglalt Sztantics Bélának. A bécsi cég hosszú ideig várt a szállításra, azonban Sztantics nem tett eleget kötelezettségének és a felvett összegről sem

számolt el. Emiatt a Baumgarten-cég feljelentést tett Sztantics ellen a subotikai királyi ügyészségnél, a hol meg is indították ellene az eljárást és a feljelentés alapján elrendelték ebben az ügyben a széleskörű nyomozást.

Néhány nappal ezelőtt Sztantics Bécsbe utazott. Erről tudomást szerzett a károsult bécsi cég és feljelentést tett Sztantics ellen a bécsi rendőrségnél is. A feljelentés alapján szerdán a bécsi rendőrség Sztantics Bélát letartóztatta.

Daszkalov gyilkosa a bíróság előtt

Megkezdődött a főtárgyalás

Prágából jelentik: A prágai büntetőbíróság kedden vonta felelősségre szándékos emberölés miatt Atanáz Nikolovot, Daszkalovnak, a Sztambulijiski-kormány volt belügyminiszterének és volt prágai követének gyilkosát.

A vádlót cingár, de temperamentumos, huszonkét éves fiatal ember, aki a kihallgatása során vonakodott születési helyét megmondani, hogy ne okozzon kellemetlenséget ottlakó rokonainak. Csak annyit mondott, hogy Macedóniában született és tagja egy titkos macedón szervezetnek, amelynek az a célja, hogy a szerb ural-

mat lerázza. Amikor Bulgáriába menekült, utközben találkozott Todor Alexandrovval, a híres macedón bandavezérrel, akinek megismerése után belépett a macedón fölkelők titkos végrehajtó bizottságába, Daszkalovot azért ölte meg, mert a macedónok gyűlölt ellenségének tartotta.

A bíróság ezután több tanút hallgatott ki, akik a véres gyilkosságnak közvetlen szemtanúi voltak.

A tanúk kihallgatása után a vád- és védbeszédek következtek, majd az esküdtszék Nikolov Atanáz fölmentette.

Ludendorff kéri letartóztatását

Hitlert kiutasítják Németországból — Münchenben helyreállt a nyugalom

Müncheni jelentés szerint Hitler Adolfot, akit egy Stafensee mellett lévő nyaralóban fogtak el, a hadiállapotról szóló rendelet értelmében a forradalom többi részeseivel együtt kivételes bíróság elé állítják. Hitlert, mivel nem bajor állampolgár, Bajorországból ki fogják utasítani.

Ludendorff tábornok, aki szabadlábban van, levelet intézett Kahr főállambiztoshoz, melyben kijelenti, hogy megtevéstették s hogy Hitler terveivel minden közösséget megtagad. A nyilatkozatban közli a tábornok, hogy mivel mozgási szabadságát erősen korlátozzák, elhatározta, hogy önként vizsgálati fogságba megy és kéri letartóztatását.

A hazafias harci szervezetek képviselői megjelentek a főállambiztosnál. Annak feltétlen szükségét hangsúlyozták, hogy Kahr minden korlátozástól ment, teljeskörű végrehajtó hatalmat gyakoroljon és kérték, hogy a csinnyet kapcsolatban elkövetett cselekményekre adjon amnesztiát.

Berlinben terjed a sztrájk-mozgalom

Berlini jelentések szerint a sztrájk-mozgalom szerdán veszedelmes fordulatot vett. Sech tábornok rendelkezésének munkások reggel engedelmessékedtek, később azonban tömegesen távoztak el munkahelyeikről, azzal a megjegyzéssel, hogy megvárják a délutáni szakszervezeti ülések határozatát. Ezeket az üléseket

azonban betiltották és a vezetőket letartóztatták, ami még jobban elmergesítette a helyzetet. A sztrájkolók elhatározták, hogy követeléseikből nem engednek. Attól tartanak, hogy a nyomdászsztrájk más ágakra is kiterjed.

Az állami tisztviselők és magánhivatalnokok értékálló pénzben követelik fizetésüket. Ha nem találnak módot a követelés teljesítésére akkor a sztrájk az egész birodalomban el fog terjedni. A követelésben a banktisztviselők járnak elől, akik kilencven százalékos szótöbbséggel kimondták a sztrájkot.

A birodalmi pénzügyminisztérium közleményekben igyekszik a kedélyeket megnyugtani, amelyek szerint a béreket nem lehet addig értékálló pénzben fizetni, amíg a nyomdászsztrájk tart, mert a járadék márka nem kerülhet forgalomba.

A jóvátételi bizottság meghallgatja Németország képviselőit

Párisból jelentik: A jóvátételi bizottság délután három órától félöt óráig ülésezett. A bizottság elhatározta, hogy a német kormány október 24-iki jegyzékére azt válaszolja, hogy haladéktalanul meghallgatja a német kormány képviselőit Németország jelenlegi helyzetéről. A meghallgatás időpontját a párisi német haditeherbizottsággal együttesen állapítják meg.

A jóvátételi bizottság elhatározta továbbá, hogy csak a német képviselők meghallgatása után határoz abban a kérdésben, vajjon szükségesnek mutatkozik-e a szakértői bizottság megalakítása.

Kahr feloszlatta a bajor kommunistapártot és a Hitler-pártot

Münchenből jelentik: Az állami Rendeleti Közlöny csütörtökön Kahr főállambiztos rendeletét közli a kommunistapárt és a Hitler-féle nemzeti szocialistapárt feloszlásáról. A rendelet szerint a kommunistapárt vagyona, iratai, fegyverei, fölszerelési tárgyai az állam tulajdonába mennek át. Akik új kommunistapártot próbálnak létesíteni, azok fegyházzal büntetendők.

Az orgoványi gyilkosok pöre

Budapestről jelentik: A legfelsőbb katonai törvényszék szerdán megkezdte Zbona és társai bűnyüének tárgyalását. Zbona János és társai: Dadics Mihály, Juhász István és Tóth tudvalevően Héjjas Iván parancsára Izsákról elhurcoltak három embert és az orgoványi erdőben meggyilkolták őket. A honvédtörvényszék annak idején Zbonát hétévi fegyházra, társait pedig kétévi börtönmre ítélte. A legfelsőbb katonai törvényszék, amelyhez felebbezés folytán került az ügy, szerdai tárgyalásán felolvasták a honvédtörvényszék ítéletét.

A legfelsőbb katonai törvényszék szerdai tárgyalásán helybenhagyta a honvédtörvényszék múlt évi ítéletét, kivéve Tóth Gyula büntetését, akinek kétévi súlyos börtönbüntetést egyévi szigorított börtönmre változtatta.

Az adóketőbizottságok munkája

A Suboticán működő négy adókető bizottság ez év május hó 15-én kezdte meg működését és azóta, — egy bizottság kivételével, — állandóan működésben van. A bizottságok az 1918—1921 évekre szóló jövedelem és vagyonadó, valamint az 1917—1920 évekre szóló hadinyereségadó alapját állapítják meg.

A bizottságok munkája még messze van a befejezéstől. Az I—VIII. körű bizottság, amelynek előadója Petrovics Miklós dr. pénzügyi ellenőr, előreláthatólag a jövő év januárjában készült el munkálataival. A II—III. körű bizottság, melynek előadója Jakvoljevics Obrad pénzügyi ellenőr, ez év december havának közepén befejezi a munkálatait. A IV—V. körű bizottság most szünetel. Mihelyt a II—III. körű bizottság befejezi munkáját, ennek a bizottságnak a munkálatai is újból megindulnak. A VI—VII. körű bizottság, amelynek előadója Vujnovics Márkó pénzügyi revizor, jövő év márciusában fejezi be munkálatait.

Egy-egy bizottságnak 2000 ügydarabja van. A bizottság által megállapított adóalapok után kivetett adóösszegekről a feleket a pénzügyigazgatóság fogja értesíteni, ami a legközelebbi időben megtörténik, ha a pénzügyigazgatóság kap megfelelő munkaerőt.

Ha az adókető fel a terhére megállapított adóösszeeggel nincsen megelégedve, a pénzügyigazgatóság értesítésének kézhezvételétől számított 15 napon belül felebbezhet a reklamációs bizottsághoz. Az adóalap megállapítása elleni esetleges kifogásokat mindjárt a bizottság előtt szóbelileg kell a félnek megtenni és utána 15 napon belül köteles kifogásait írásban is betérjeszteni a reklamációs bizottsághoz.

NYILTTÉR.

Értesítünk minden érdekeltet, hogy **Vojkovic Testvérek társas cég** mely tulajdonképen mint ilyen nem is működött, megszűnt. Ennélfogva mindennemű levelezés és rendelés alolítottat illeti

Franjo Vojkovic
vasúti irodám Vršac.

8577

Önkéntes árverés.

Folyó évi november hó 20-án önkéntes árverés útján bačko-petrovoselói határban levő külső-járási tanyámon 23 darab ló, ebből 3 darab anyakanca, a többi hároméven aluli különböző korú csikók kerülnek eladásra.

8569

Horváth János Pál.

Árverési hirdetmény.

Lipkovic és Hubert adai cég ügyfelemnek Hauer József sentai kereskedő elleni ügyében egy vagon faszén Lipkovic és Hubert cégnek Ada községben levő szüreti telepén az 1923. évi november hó 20-án d. u. 3 órakor — Dr. Lolin Milivoj sentai kir. közjegyző ur közbenjöttével — készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek nyilvános árverésen el fog adatni.

A vételi illeték vevőt terheli. Az árverési feltételek ügyvédi irodámban megtudhatók.

Ada, 1923. évi november hó 13-án.

Dr. Balányi Sándor
ügyvéd.

8615

2-3 szobás

8497

Lakást

konyhával mellékhelyiségekkel lehetőleg a belterületen **KERESEK** azonnali vagy februári beköltözésre. Cimeket a kiadóhivatal továbbít „LAKÁS” jelige alatt.

KÖZVETITŐK DIJAZTATNAK.

HARMONIA

HARMONIA

ZONGORAKERESKEDÉS BEOGRAD
KNJEGINJE LJUBICA 7. TELEFON 27-48.

Állandó nagy raktár Bösendorfer, Ehrbar, Schweighoffer, Wirth és Hamburger, Pallik, Stiassny zongorákban — részletfizetésre is mérsékelt árakon.

Konkurencia nélküli, tömegcikk gyártására jól felszerelt gyárvállalat 8621

200-250.000 dinárral

TÁRSAT KERES

Jó alkalmú azoknak, akik Novisadon óhajtanak telepedni. Ajánlatok „TÁRS” jelige alatt **REKLAM** hirdetőirod. ba Novisad Jevrejska ul. 6. kéretnek

Ruhavásárlók figyelmébe!

Nagy áruhalmozódás miatt mélyen leszállított árak mellett kiárusításra kerülnek női- és leányka télkabátok, plüsch, posztó, velour és szőrméből, eredeti bécsi modelldarabok. Férfi- és gyermek öltönyök, télkabátok, rövid- és városi bundák. Mindennemű szőrmecikkek. Külön mértékosztály, angol- és cseh szövetekkel stb., stb. dusan felszerelve

FRANK LAJOS
ruhaáruháza Veliki-Bečkerek.

WEITZENFELD ÉS TÁRSA SUBOTICA (BÁCSKA)

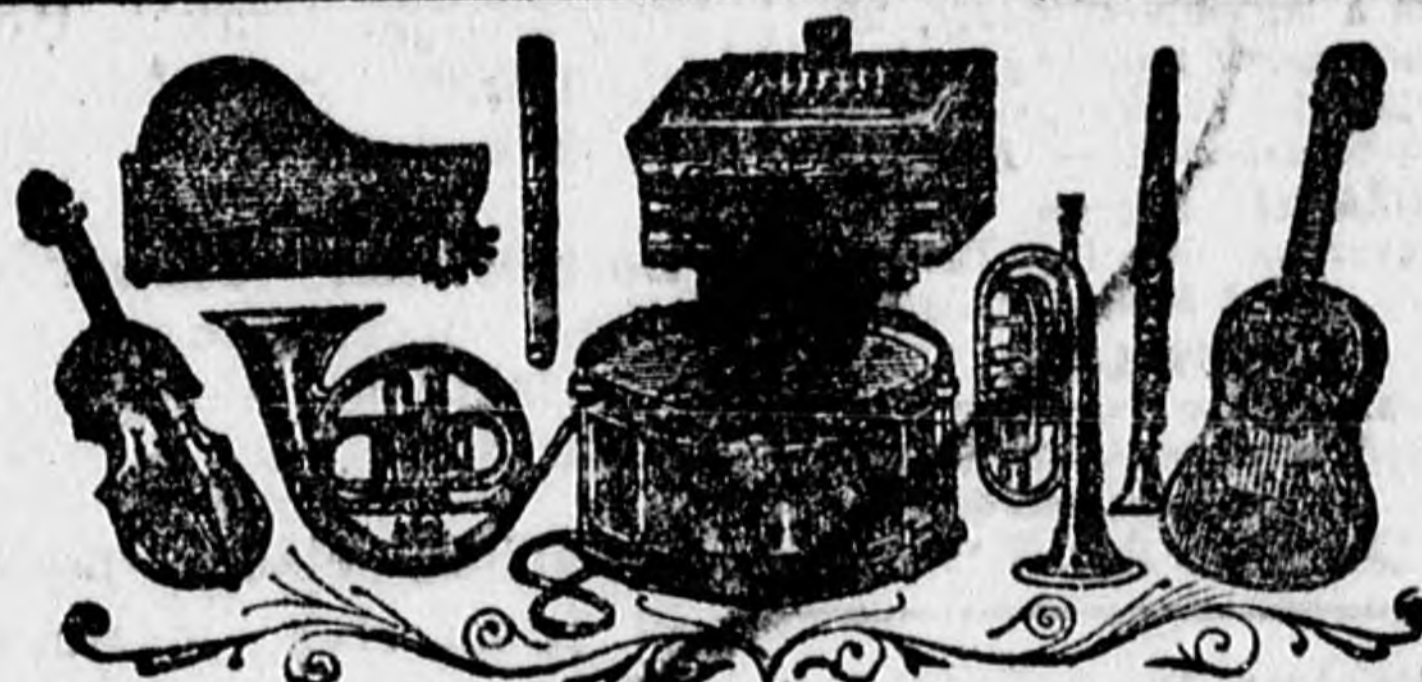
Táviratcím: KENDERIPAR
Iroda: Városi bérpalota
Telep: Sentai put
Alapítva: 1902
Telefon: 190

Moquette-, gobelin- és selyem butorhuzatok. — Patent roletta rudak.

Ajánl:

lópokrócot, tűzoltó- és kerti tömlőket, uj lisztes, gabonás, gyapju-, toll-, komló- és szalmaszakokat, matrac- és roletta-szöveteket jutából és lenből, mindennemű házivásznat, zsinogot, kötelet és hevedereket.

Ponyvaeladás és kölcsönzés!

Uj zongorák megérkeztek. Angol és bécsi szerkezettel, remek hanggal. Wirth, Arszie, Produktiv, Stingl, Dör Lira, Lauberger gyártmányok kaphatók. Olcsóbban, mint bárhol. Részletfizetésre is. **KAIN HANGSZERÉSZ városi székház.**

FÜZŐK

legujabb szabásu halcsontos — halcsontnélküli gummival és bebujszfűzők, melltartó, gymorszorító

HASKÖTŐK

orvosok által legujabban elismert és ajánlott szabás szerint készítik. Vidékre slusz- és csipőméret után.

VIRÁG LEONTIN

Subotica, Kralj Aleksander ul. 11. szám. Nemzetivel szemben.

STANIOL

és alumíniumlemezeket sajt- és bonbonsomagoláshoz, valamint tejgazdasági gépeket és kellékeket ajánl:

Szeles Sándor Sombor
az Alfa- Separator képviselője.

8542

DANILO GERGUROVI SIN SOMBOR

Sürgöncim „Gergurovsin” Kralja Aleksander ul. 10
Telefon 125.
Anglo- Jugoszlavenskoj Petar Paskog A. D. sombori irodára.

Ajánl azonnali szállításra:

Vulkán olajat, transformátor olajat, kompresszor olajat, padló olajat, Spindel olajat, jéggyárak részére szükséges olajakat hordó és láda tételekben

Védjegy „Shell”

Bécsi ujságmakulaturát

minden mennyiségben 100 kg.-on felüli tételekben ab Subotica Din. 5-20-ért szállít

„Vojvodina” Subotica

Telefon 6-19. Wilsonova ulica 10.

OLVASDI

Eladó több vagon széna és szalma. — Bérbeadó 26 lánca szántóföld lakással és kerttel Kis-Horgoson. Eladó 200 lánca föld igen olcsón Beograd környékén. — Eladó szekeszer alatt levő birtok

Hivatalnokok és hivatalnoknők, kik állást keresnek, valamint vállalatok, melyeknek hivatalnokra van szükségük, forduljanak az „Informacioni Biro”-hoz Subotica, Aleksandrova ulica 9.

NAGY RAKTÁR

plüssök, mekettek, butorszövetek, afrik lészőr, rugók, ágybetétgrádlík, roletták, jutta, vászon, szőgek és minden egyéb, kárpitoskellékek legolcsóbban

I. Omerze i Drug, Zagreb

Petrinska ul. 3., az udvarban. Tel. 21-83.

7907

Zsuljevits Tivadar szücsműhelye

Subotica, Sokolska ulica 15. szám

Elvállal mindennemű szőrmemunkát
Pontos kiszolgálás! Szolid árak!

Rum és Likör

essenciák (Schimmel, Fantl és Pick gyártmányok) legolcsóbban Landauer (Lackner) drogéria Subotica 7310

Rózsa Malomépitészet
Kopp S. és Fiai R.-t. Subotica
malomépitészeti osztálya

Gyárt és javít mindenféle sikszitákat, dara- és darcetisztító gépeket, tarárok, rentábeleket, buzakefégeket, sikszitakeféket, filtereket, komplett malomkö vasalkatrészeket, felvonókat és egyéb malomgépeket.
Szerel mindenféle automatikus vām- és kereskedelmi malmot.
Készít mintákat beküldött rajzok szerint.
Telefon: 611
Sürgöncim: Štirak

Közö nov. 15-től csütörtöktől nov. 18-ig vasárnapig

A szép leány

dráma 6 felvonásban

Főszereplő: HELLA MOJA.

KLEIN GÉZA

fűszer- és gyarmatáru nagykereskedés Subotica

UJ DÉLIGYÜMÖLCS

Közvetlen behozatal Olaszországból és Görögországból

Mazsolaszőlő, malagaszőlő füge koszorús és kosaras, Jánoskényérmezédes olasz citrom, narancs, mandula Bari, mogyoróból, arancini, citromád, ananász.

Vízöntelárusítóknak nagy 381 árendmény.

Kérjen árajánlatot!

Interurban telefon 55.

Vas- és fémöntvényeket

gyárt, nikkelez és galvanizál.

KRAUSZ

VELIKI-BECSKEREK, a törvényes palota mellett. TELEFON SZÁM 329.

FARAGÓ ISTVÁN

klárólagos szegedi PAPKANYKERESKEDÉSE SUBOTICA

Kérjen árajánlatot.

Egy ügyes fiatal kereskedősegéd

ki a fűszer- és vegyes-áru szakmában jártas, a szerb-magyar és német nyelvet bírja, teljes ellátással azonnal felvétetik. Treuer Ferenc Temerin. 8553

8439 VOJVODINAI DOBOZIPAR

Subotica, Szentpétervári u. Egyedül speciális dobozgyártásában és legelőbbre készít mindenféle KARTON DOBOZT. Telefon 421.

Jó munkás szabósegédet azonnali belépésre felvesszék. Huzagos Gábor Csantavér, Fótér 456. 8532

Ügyes tanulóleány szalmakalap varráshoz felvétetik Sild kalapkészítőnél, Subotica, csirkepiac.

Mészáros- és hentessegédet keresek, akik tőkén jól tudnak dolgozni, azonnali belépésre. Benesik Ferenc mészáros és hentes, Senta, Szénatér. 8627

Fehérneművarrást házban napi 30 dinárért, házon kívül vagy hátek részére olesón vállal, vidékre is elmegey. Cim a kiadóban. 8564

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és címszó kizárólagos számítás. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Állatkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 dinár, negyedévre 135 dinár. Kérdezőkódokhoz válaszlevegő melléklendő.

Egy fiatal borbélysegéd azonnal felvétetik. Írásbeli ajánlatokat kér Kleits József (borbély, Bezdán. 8619

Villanyszerelő, 12 éves gyakorlatlaltal, perfekt szerb, német, magyar, állást keres. S. P. Senta, Predgradski venac 37. 8623

TEJGAZDASÁGOK bármilyen minőségű és mennyiségű **SAJTOT és VAJAT** készpénzért vesz **Laza Konstantinovic** Subotica, Senoe ulica 32. (a vasúti igazgatósággal szemben.) 8550

VÉTEL-ELADÁS ZÁLOGINTÉZET értéktárgyak kölcsönt ad. Egyenlőhák szállítása, köpenyszövet, ékszer, női-kalapok, cipők, ruhák eladók. Bogovičeva-(Kini-zi) ulica 12. 686

Eladó 40 HP Dieselmotor, Langen és Wain-féle gyártmányú vagy 40-50 HP félstabil, alacsony- és magasnyomású. Máv.-gyártmányú gőzgép. Kincs és Klein, Bočar, Banat. 8601

Vennék házakban levő, használt székkeket, 50-től 100 darabig. Cim a kiadóban. 8597

177 literes pálinkafőző-üst jutányosan eladó: üzemben megtekinthető. Muksi-telep 90. 8595

„DIAMALT”-ot „Diamalt” Hauser & Söhne bécsi gyártmányú 25 év óta a legjobb autószer, háború előtti minőség, a jogszabályi vezérképviseletnél ismét kapható. — EDUARD DUŽANEC Zagreb, Stroumayerova ulica 10. (Távirat-cím „DIAMALT” Zagreb) FIGYELEM! Óvakodjék a poralaku vagy folyékony utazatoktól és kérjen csak eredeti „DIAMALT”-ot

Jóforgalmu fűszerüzlet és sütőde, más vállalkozás miatt szabad kézből sürgősen eladó. Czabafi Lajos, Bačko-Petrovoselo. 8628

Eladó egy eredeti, 5 HP, Liszt-gyártmányú benzínmotor, magánfűtő körfűrészt. Telefon 524. Transzport-telep, Segedinski put. 8591

Eladó lakóház a beltérben, két éves, modern, háromszobás, megfelelő mellék-helyiségekkel, kórkórtól mentes, 250.000 dinár. Cim a kiadóban. 6598

Bácsmegyei Napló főkkiadóhivatala **Veliki-Bečkerek** a főpostával szemben **LÉVAY NÁNDORNÉ** üzletében van. A főkkiadóhivatal **felvesz hirdetéseket** előfizetéseket és minden a lapra vonatkozó reklamációkat.

Zemlja na prodaju, 200 jutara orange prodaju se pod povoljnim uslovima, celo a i na parcelu, u blizini Požarevca — Srbija. Cene i uslovi kod Okružne Banke u Požarevcu. 8390

Uj zongorák megérkeztek, Angol és bécsi szerkezettel, remek hangúak. Wirth, Arzte Produktiv, Stingl, Dör Lira, Laubberger gyártmányok kaphatók. Olesóbban, mint bárhol. Részletfizetésre is. Kain hangszerész, városi székház. 7451

Eladó egy szappanfődeberendezés, mely áll több részből. Cim a kiadóban. 8187

A világhírű Pirelli autógummikből, minden méretben, állandó árakat. Bory gépműhely Subotica, I. Štosova ulica 7. 8183

Borbélyüzlet Subotican, teljes berendezéssel és üres lakással eladó. Cim a kiadóban. 8632

Gépműhely eladó, modernül felszerelve, esztergáppal, furógéppel. Megtekinthető Zonics Dusan gépműhelyében Mokrin, Bánát. 8624

UJ! AMOR UJ!

VÁSZONZACSKÓS KÉKITŐ

Minden háziasszony ezt használ!

Kapható mindenütt!

Első Jugoszláv Vászonzacskós Kékitő Ipar

Subotica, Tolstojeva ul. 11 8380 Telefon 690.

nov. 15-től csütörtöktől nov. 18-ig vasárnapig

Lifka

A rejtelmes város

dráma 6 felvonásban

Főszereplő: NORMA TALMADGE

Lakások, 1-2 szoba butorral vagy anélkül; butorozott szobák előjegyzésbe. Tulajdonosok megbízását kérem. Szép lakó- és szalonberendezés. Singer varrógép, tükör, jó cimbalom, legedű, ágvak, gardrob-szekrény, szalon és takaró konyhaberendezés, szőnyeg, képek, disztárgyak eladók jutányos árban. Lángné, Agia ulica 11. 8631

Eladó 1 db főáramkörű, 30-40 ampéros, 110 Voltos egyenáramu dinamó, ampér, voltméter és kapcsolótáblával és egy teljes moziberendezés jutányos áron. Az egész üzemben megtekinthető. Cim: V. H. Régi kórház-utca 26. Senta 8608

Jó állapotban levő zongora eladó. Cim megtudható „Fortuna” hirdetőben. I. Skotus Viator ulica 5. 8611

Szenved hajhullásban? Fejkorában? vagy fejbőrviszketegségben? Tegyen kísérletet a »Nyírfahajvizel« (Birkenwasser) s ön is megelégedett lesz. Kapható illés-gyógyszertárban, a főpostával szemben. 7141

Lakást keresek azonnali vagy legkésőbb február elsejei beköltözésre. 2-3 szobás, konyhával, mellék-helyiségekkel, lehetőleg a belterületen. Közvetítők díjaztatnak. Cim a kiadóban. 8498

Szódavizet a legkisebb mennyiségben gyári áron szállít házhoz bárkinek „Johanna” szikvizgyár Subotica. Telefon 532. 6176

Négy és fél kapa szőlő, gubógyár mellett, bérbe vagy felesbe kiadó. Erdőködni lehet Heuduska Hermann. 8575

Butorozott szobákat keres Salome Bar. Részletfizetése december elsejére artisták részére. Jelentkezni lehet Salome Bar irodájában, Vojnovičeva ulica 3. Telefon 777. 8613

Butorozott szoba konyha-használattal azonnal kiadó. Cim megtudható a Kurir hirdetési irodában, Milekics-palota. 8612

Szoba-konyha teljesen berendezve kiadó, esetleg eladó. Bővebbet Royal cipőgyárban, Pašičeva ulica 10. 8629

Elsőrendű parkettázókat

huzamosabb időre keres „AKORD” vállalat Beograd, Kosovska ul. 53. szám.

NOVISADON az Orban-villában tiszta **VENŐGYSZOBÁK** havonkénti bérrelhetők

BUTOR és FALI TÜKRÖKET szavatolás mellett készit valaminat régi tükröket javit

„ALBA” tükörgyár Novisad

MARONI valódi olasz, citrom, narancs, füge, mandula mogyoró, carobli-mézédes, mazsola-mindeneműi déligyümölcsöt legolcsóbb napi árban ajánl 8627

WEISZ JÓZSEF déligyümölcs nagykereskedő Subotica, Rudica ulica 1.

Jegygyűrűk és menyasszonyi ajándékok a legolcsóbban kaphatók

ÁDÁM ékszerész Subotica Rudics utca 6. Tört aranyt a legtöbbet fizeték.

Asztalosok figyelmebe!

Kiváló művészek által összeállított elsőrendű

BUTOR MINTALAPOK GYŰJTEMENYEI

rendkívül nagy választékban kaphatók:

HEUMANN MÓR Ipari szaktárgygyárak. Subotica

Ismeri már a világhírű SZENT GYÖRGY FLUIDOT?!!!

Mely sokkal jobb a sósborszesznél!

Próbálja meg utasítás szerint használni: megfázásnál, fejfájásnál, derékfájásnál, fogfájásnál, csuznál, rheumánál, kéz-, láb-, és inrandulásnál, ütődéseknél, zuzódásoknál, daganatoknál, étvágytalanságnál, gyomorgörccsöknél, hányingernél, hasmenésnél és bámolni fog a gyors és biztos eredménnyel.

Küldjön be levélben ajánlva 20 dinárt és ingyen bérmentve kap egy próbátvegot.

Késziti: ZETA R. T. gyógyszer- és tápszergyár SOMBOR